

NIKTÓRE PRZEPISY DOTYCZĄCE ZYSKIWANIA ODPUSTÓW WEDŁUG ENCHIRIDION INDULGENTIARUM, EDITIO OUARTA (1999)

Odpust, to darowanie przed Bogiem kary doczesnej za grzechy, zgładzone już co do winy, którego dostępuje wierny odpowiednio usposobiony i pod pewnymi określonymi warunkami, za pośrednictwem Kościoła, który jako szafarz owoców odkupienia rozdaje i prawomocnie przydziela ze skarbcza zasług Chrystusa i świętych. Odpust może uzyskać tylko człowiek ochrzczony, wolny od ekskomuniki, będący w stanie łaski uświęcającej przynajmniej pod koniec wypełniania przepisanych czynności. Aby zaś podmiot zdolny do uzyskania odpustów rzeczywiście je uzyskał, powinien mieć przynajmniej ogólną intencję zyskania odpustu oraz wypełnić w określonym czasie i we właściwy sposób nakazane czynności, zgodnie z brzmieniem udzielenia. Do uzyskania odpustu zupełnego wymagane są:

- a. wykonanie czynu (dzieła) obdarzonego odpustem;
- b. spełnienie trzech warunków: Spowiedź sakramentalna, Komunia eucharystyczna, modlitwa w intencjach Ojca świętego. Po jednej Spowiedzi sakramentalnej można uzyskać wiele odpustów zupełnych. Natomiast po jednej Komunii eucharystycznej i po jednej modlitwie w intencjach Ojca świętego zyskuje się tylko jeden odpust zupełny. Te trzy warunki można spełnić wiele dni przed lub po wypełnieniu czynu odpustowego. Wypada jednak, by Komunia eucharystyczna i modlitwa w intencjach Ojca Świętego spełnione były w dniu odpustu. Modlitwą w intencjach Ojca świętego może być: *Ojcze nasz* i *Zdrowaś*;
- c. wykluczenie przywiązania do wszelkiego grzechu nawet lekkiego. Każdy wierny może zyskiwać odpusty czy to częściowe, czy zupełne albo dla siebie, albo ofiarowywać za zmarłych na sposób wstawiennictwa. Odpust jest częściowy albo zupełny, zależnie od tego, czy uwalnia od kary doczesnej należnej za grzechy w części lub całości. Odpust zupełny można uzyskać tylko jeden raz w ciągu dnia. Drugi raz można uzyskać odpust zupełny tego samego dnia jedynie w godzinę śmierci.

Ileokroć do zyskania odpustu przepisane jest nawiedzenie kościoła lub kaplicy, wówczas należy tam odmówić pobożnie modlitwę: *Ojcze nasz* i *Wierzę w Boga*.

Osobom, które mają prawną przeszkodę i dlatego nie są w stanie spełnić tego, co jest nakazane do uzyskania odpustu, spowiednicy mogą dokonać zamiany zarówno przepisane czynu (dzieła) odpustowego jak i warunków zwykłych. Oprócz najwyższej władzy kościelnej, tylko ci mogą udzielać odpustów, którym tę władzę przyznaje prawo albo udziela jej Biskup Rzymski. Żadna władza, poza Biskupem Rzymskim, nie może przekazywać innym władzy udzielania odpustów, chyba że zostało to jej wyraźnie przyznane przez Stolicę Apostolską.

ZWYCZAJNE WARUNKI ZYSKIWANIA ODPUSTU ZUPEŁNEGO

1. SAKRAMENTALNA SPOWIEDŹ

Nie można uzyskać odpustu zupełnego bez odbycia sakramentalnej spowiedzi. Rodzi się pytanie: Kiedy należy odprawić daną spowiedź? Spełnienie tego warunku może mieć miejsce na kilka dni przed lub po wypełnieniu dzieła odpustowego. Konstytucja Apostolska *Indulgentiarum doctrina* papieża Pawła VI nie określa ściśle terminu, lecz kładzie nacisk na moralne, wewnętrzne usposobienie wiernego zyskującego odpust. A zatem, im bliższa jest spowiedź, tym większe przeświadczenie uzyskania odpustu zupełnego, ponieważ w takim stanie ducha są bardziej zaangażowane wewnętrzne władze człowieka. Istnieje zasada, iż po jednej spowiedzi sakramentalnej można uzyskać więcej aniżeli jeden odpust zupełny. Trzeba tutaj zaznaczyć, że spowiedź wielkanocna, do której wierny jest zobowiązany na podstawie przykazania kościelnego, może stanowić wypełnienie omawianego warunku.

2. KOMUNIA EUCHARYSTYCZNA

Dla spełnienia tego warunku nie wystarcza Komunia duchowa. Czymś nieodzownym jest przyjęcie Chrystusa obecnego w Eucharystii. Wykonanie tego warunku ma coś wspólnego z poprzednim, a mianowicie można go wypełnić na kilka dni przed lub po dokonaniu dzieła odpustowego. Jednakże Konstytucja Apostolska *Indulgentiarum doctrina* zachęca i zaleca, aby Komunie świętej przyjąć w dniu, w którym ma być spełniony czyn odpustowy, gdyż to ułatwia wytworzenie właściwej dyspozycji wewnętrznej prowadzącej do uzyskania odpustu zupełnego. Omawiany warunek w odniesieniu do spowiedzi sakramentalnej zawiera istotną różnicę, która polega na tym, iż po jednej Komunii Eucharystycznej można uzyskać tylko jeden odpust zupełny. W tym momencie należy zwrócić uwagę na kanon 917 KPK z 1983 r., w którym prawodawca dopuszcza dwukrotne przyjęcie Komunii świętej tego samego dnia; czy w takiej sytuacji można zyskać kolejny odpust zupełny? Odpowiedź na postawiony problem musi być negatywna, ponieważ w Konstytucji Apostolskiej *Indulgentiarum doctrina* papieża Pawła VI istnieje ogólna zasada, iż odpust zupełny można uzyskać tylko raz dziennie. Zachodzi jednak wyjątek dotyczący wiernego, który znalazł się w godzinie śmierci. W takiej sytuacji może on uzyskać odpust zupełny nawet wtedy, gdyby już wcześniej tego samego dnia uzyskał inny odpust zupełny.

3. MODLITWA W INTENCJACH OJCA ŚWIĘTEGO

Poszczególne warunki, które są tutaj omawiane posiadają pewne cechy wspólne, a jednocześnie różniące je między sobą. I tak, omawiany warunek ma wspólne to, iż można go wypełnić przed lub po dokonaniu czynu odpustowego. Lecz przy tym warunku, jakim jest modlitwa w intencjach Ojca Świętego zaleca się, aby miała ona miejsce w dniu wypełniania dzieła odpustowego. Należy za każdym razem odmówić modlitwę w intencjach Ojca Świętego, aby uzyskać odpust zupełny. Przy wypełnianiu tego warunku trzeba mieć na uwadze to, iż modlitwę tę trzeba odmówić nie w intencji Ojca Świętego, np. o zdrowie dla niego, ale należy ją odmówić w intencjach, jakie papież wyznacza i podaje do publicznej wiadomości, a które dotyczą spraw leżących na sercu zwierzchnikowi Kościoła. Przede wszystkim będą to intencje ogólne i szczegółowe mające na uwadze dobro Kościoła, np. sprawy związane z misjami na świecie, o pokój dla świata. Wierny nie musi znać treści konkretnej intencji papieskiej, lecz wystarcza ogólne wzbudzenie intencji, że chce modlić się w wyznaczonych intencjach papieskich. Modlitwę tę należy odmówić ustnie. Oczywiście należy pamiętać o uwagach

poczynionych w punkcie mówiącym o zyskaniu jakiegokolwiek odpustu w odniesieniu do niemych lub odmawiania modlitwy na przemian. Papież Paweł VI w Konstytucji Apostolskiej *Indulgentiarum doctrina* rozwiązał problem długości modlitwy w intencjach Ojca Świętego w sposób przykładowy, a z drugiej strony pozostawia swobodę wyboru modlitwy, która odpowiada pobożności wiernego, mającego zamiar uzyskać odpust zupełny. Sposób przykładowy polega na tym, że spełnia się ten warunek przez odmówienie jednego *Ojciec nasz* i jednego *Zdrowaś Maryjo*. Natomiast dowolność wyboru innej modlitwy przez wiernego ma na celu podkreślenie znaczenia i czci, jaką on żywi wobec papieża. Jednocześnie swoboda wyboru modlitwy ma na uwadze to, aby ona odpowiadała jego wewnętrznej potrzebie. Wspomniana Konstytucja nie pominęła żadnej wzmianki dotyczącej miejsca odmówienia modlitwy. A zatem może być ona odmówiona w Kościele, jak i w domu, czy innym godnym miejscu. Przy tym warunku należy poruszyć kwestię dotyczącą sytuacji, jaka ma miejsce po śmierci jednego, a przed wyborem następnego papieża. Wydaje się, że podczas wakansu Stolicy Apostolskiej nie może być zawieszona możliwość zyskiwania odpustów zupełnych. Stąd należy modlić się w intencjach papieskich, jakie zostały wyznaczone przez zmarłego papieża, a które z pewnością podejmie nowo wybrany papież, np. intencje misyjne.

4. WYKLUCZENIE JAKIEGOKOLWIEK PRZYWIĄZANIA DO GRZECHU

Na czym polega dopełnienie tego warunku, który nosi nazwę: „Wykluczenie jakiegokolwiek przywiązania do grzechu”, nawet powszedniego, aby uzyskać odpust zupełny? Udzielenie odpowiedzi na postawiony problem nie należy do łatwych, ponieważ mamy tutaj do czynienia z rzeczywistością niewymierną, której nie można przedstawić za pomocą liczb. Jedno jest oczywiste, a mianowicie, chodzi o zdecydowane nastawienie umysłu i woli na wykonanie woli Bożej w najbardziej szczegółowych nakazach, a z drugiej strony umiłowanie tej woli przy jednoczesnym odwróceniu się od grzechu, czyli od wszystkich nieuporządkowanych powikłań ze światem, z drugim człowiekiem i sobą samym. Chodzi głównie o wykluczenie formalnej skłonności do zła moralnego mającego chociażby cień lekkiej winy. Czymś bardzo wskazanym byłoby znajdować się w takim stanie ducha przez cały okres dopełniania warunków połączonych z uzyskaniem odpustu zupełnego. Nie znaczy to jednak, że nie istnieje minimum. Tym minimum będzie zaistnienie takiego stanu w końcowym etapie wypełniania warunków odpustowych. Łatwo zauważyć, iż spełnienie tego warunku sprawia najwięcej trudności, gdyż domaga się wielkiej samodyscypliny wewnętrznej chrześcijanina. Lecz trzeba pamiętać, iż odpust to darowanie kary doczesnej za grzechy już odpuszczone co do winy. Ślad najdrobniejszego przywiązania do grzechu, staje się przeszkodą do uzyskania odpustu zupełnego. Pomimo, że jest to niełatwy warunek do spełnienia, to mimo wszystko jest on wykonalny. Tym bardziej należy podejmować starania związane z wypełnieniem tego warunku, ponieważ Konstytucja Apostolska o odpustach poucza nas, iż w przypadku braku dopełnienia warunków związanych z zyskiwaniem odpustu zupełnego, wierny zdobędzie odpust częściowy.

NADZWYCZAJNE WARUNKI ZYSKIWANIA ODPUSTU ZUPEŁNEGO

1. ODPUST NA GODZINĘ ŚMIERCI

Odpustu tego nie zawęża się do momentu umierania, ale rozumie się go szerzej jako odpust w niebezpieczeństwie śmierci. Odpust zupełny na godzinę śmierci działa dopiero w chwili śmierci i dlatego nie powtarza się go. Tak jest w przypadku śmierci wiernego. Jeśli jednak wierny nie umarł, bo odpust był mu udzielony w zagrożeniu niebezpieczeństwem śmierci, z którego to niebezpieczeństwa wierny wyszedł, to w przypadku nowego zagrożenia śmiercią lub nawet agonii, należy mu ponownie udzielić odpustu zupełnego. Z zasady odpust zupełny można zyskać tylko raz dziennie. Wyjątek stanowi odpust zupełny w momencie śmierci, którego wierny może dostąpić po raz drugi po uzyskaniu już tego dnia innego odpustu zupełnego. Kapłan udzielający sakramentu namaszczenia chorych winien udzielić choremu znajdującemu się w niebezpieczeństwie odpustu zupełnego na godzinę śmierci. Chory powinien być właściwie przygotowany, czyli pojednany z Bogiem. Kapłan, udzielający odpustu powinien zastosować formułę zawartą w księgach liturgicznych. W przypadku, gdy istnieje taka możliwość, odpustu zupełnego na godzinę śmierci należy udzielić po sakramentalnej spowiedzi i odpowiednim pouczeniu. Istnieją także sytuacje, w których ten odpust można zyskać gdy kapłan z różnych powodów nie może być obecny przy umierającym. Musi on być jednak w odpowiedniej dyspozycji duchowej, czyli w stanie łaski uświęcającej osiągniętej przez wzbudzenie żalu doskonałego. Powinien odmawiać modlitwy, którymi modlił się w ciągu swego życia. W modlitwie tej powinni towarzyszyć mu jego bliscy, podając mu także do ręki lub ucałowania krzyż.

2. SYTUACJA PRZESZKODY PRAWNEJ

Dotyczy to pewnych okoliczności życiowych, które sprawiają, że osoba wierząca nie jest w stanie spełnić zwyczajnych warunków wymaganych do zyskania odpustu zupełnego. Może to być spowodowane jej stanem fizycznym (np. ciężką chorobą, pobytem w szpitalu czy więzieniu, znaczną odległością od obiektów sakralnych, itp.) lub brakiem wystarczających sił moralnych (np. obowiązek pójścia do pracy w dniu zyskiwania odpustu, pobyt w więzieniu, itp.). W takich sytuacjach Kościół upoważnia spowiedników do dokonywania zmian zarówno przepisane dzieła obdarzonego odpustem, jak też warunków do uzyskania odpustów, dla osób, które mają prawną przeszkodę i dlatego nie są w stanie uzyskać odpustu w zwyczajny sposób. Zdarzają się ponadto sytuacje, że wierny chciałby uzyskać odpust zupełny, lecz z różnych racji nie może przystąpić do sakramentalnej Spowiedzi czy Komunii świętej. W takim przypadku ordynariusze czy hierarchowie, czyli przełożeni miejscowi mogą zezwalać wiernym, w stosunku do których posiadają władzę, a którzy mieszkają w okolicach, gdzie wcale nie można albo tylko z wielką trudnością przystąpić do sakramentalnej spowiedzi lub przyjęcia Komunii świętej, aby mogli uzyskać odpust zupełny bez sakramentalnej spowiedzi i eucharystycznej Komunii świętej, byle tylko wzbudzili w sobie akt żalu doskonałego i mieli postanowienie przystąpienia do tych sakramentów, skoro tylko nadarzy się im okazja. Takie nadzwyczajne sytuacje dyspensowania od niektórych warunków stanowią wyraz troski Kościoła o dobro chrześcijan znajdujących się w szczególnie trudnych okolicznościach, a mimo tego pragnących dostąpić łaski odpustu zupełnego.

3. JUBILEUSZ

Kolejną nadzwyczajną okolicznością zyskiwania odpustu zupełnego są jubileusze. W praktyce Kościoła główny akcent w okresie jubileuszowym pada na całkowite pojednanie wierzącej osoby z Bogiem. Rok Świąty stanowi wezwanie do osobistego nawrócenia serca przez przemianę życia. W czasie jubileuszów każdorazowo stosuje się specjalne normy dotyczące zyskiwania odpustów zupełnych. Szczegółowe warunki na okoliczność jubileuszu są wówczas ogłaszane przez papieża w konstytucjach i jubileuszowych bullach, z którymi wierny winien się zapoznać.

• WYKAZ ODPUSTÓW ZUPEŁNYCH

I. ODPUSTY, KTÓRE MOŻNA ZYSKIWAĆ CODZIENNIE

1. Za czytanie Pisma świętego z czcią należną Słowu Bożemu i na sposób lektury duchowej przynajmniej przez pół godziny z tekstu zatwierdzonego przez władzę kościelną. Kto nie może czytać osobiście, wystarczy gdy słucha czytającego nawet przez środki audiowizualne.
2. Za nawiedzenie i adorowanie Najświętszego Sakramentu przez pół godziny.
3. Za pobożne odmówienie części Różańca Świętego, w sposób ciągły, z rozważaniem tajemnic różańcowych, w kościele albo w kaplicy albo rodzinie albo we wspólnocie zakonnej, we wspólnocie wiernych, zwłaszcza gdy wiele osób gromadzi się w jakimś szlachetnym celu.
4. Za pobożne odprawienie Drogi Krzyżowej - przed stacjami prawnie erylowanymi, połączone z rozważaniem Męki i Śmierci Chrystusa i przechodzeniem od stacji do stacji (w publicznym odprawianiu wystarczy przechodzenie prowadzącego). Posiadający prawną przeszkodę mogą przez kwadrans czytać i rozważać Męką Pańską.
5. Za pobożne łączenie się przez pośrednictwo radia czy telewizji z nabożeństwem Drogi Krzyżowej odprawianej przez Ojca świętego.
6. (Dotyczy całego terytorium Polski): Za pobożnie odmówienie Koronki do Miłosierdzia Bożego w kościele lub kaplicy wobec Najświętszego Sakramentu publicznie wystawionego lub przechowywanego w tabernakulum. Jeżeli wierny z powodu choroby lub innej słusznej racji nie może wyjść z domu, ale odmówi Koronkę do Miłosierdzia Bożego z ufnością i z pragnieniem miłosierdzia dla siebie oraz gotowością okazania go innym, pod zwykłymi warunkami również zyskuje odpust zupełny (Dekret Penitencjarii Apostolskiej z dnia 12.01.2002 dotyczy całego terytorium Polski).

II. ODPUSTY, KTÓRE MOŻNA ZYSKIWAĆ W CIĄGU ROKU

7. W pierwszy dzień Nowego Roku za pobożny udział w śpiewie lub recytacji w kościele lub kaplicy hymnu *O Stworzycielu, Duchu przyjdź*.
8. W każdy piątek Wielkiego Postu: za odmówienie przed obrazem Jezusa ukrzyżowanego po przyjęciu Komunii świętej modlitwy *Oto ja, o dobry i najśladzszy Jezu*.
9. W okresie Wielkiego Postu: za udział w nabożeństwie Gorzkich Żalów w jakimkolwiek kościele lub kaplicy na terenie Polski wierny zyskuje odpust zupełny raz w tygodniu w okresie Wielkiego Postu (Pismo Penitencjarii Apostolskiej z dnia 06.02.1968).
10. W Wielki Czwartek: za pobożne odmówienie hymnu *Przed tak wielkim Sakramentem* podczas uroczystej repozycji Najświętszego Sakramentu po Mszy Świętej Wieczery Pańskiej.
11. W Wielki Piątek: za pobożne uczestniczenie w liturgii Wielkiego Piątku połączone z adoracją Krzyża.
12. W Wielką Sobotę: za odnowienie w czasie liturgii Wigilii Paschalnej przyrzeczeń chrzcielnych według formuły zatwierdzonej przez Kościół.
13. W II Niedzielę Wielkanocną, czyli Miłosierdzia Bożego:
 - a) udziela się odpustu zupełnego na zwykłych warunkach (Spowiedź sakramentalna, Komunia eucharystyczna, modlitwa w intencjach papieskich) wiernemu, który w II Niedzielę Wielkanocną, czyli Miłosierdzia Bożego, w jakimkolwiek kościele lub kaplicy, z sercem całkowicie wolnym od wszelkiego przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, choćby powszedniego, weźmie udział w pobożnych praktykach spełnianych ku czci Bożego Miłosierdzia albo przynajmniej odmówi przed Najświętszym Sakramentem Eucharystii, wystawionym publicznie lub ukrytym w tabernakulum modlitwy *Ojcze nasz* i *Wierzę*, dodając pobożne wezwanie do Pana Jezusa Miłosiernego, np. *Jezu Miłosierny, ufam Tobie* (Dekret Penitencjarii Apostolskiej z dnia 29.06.2002).
 - b) Ponadto marynarze, którzy wykonują swoje obowiązki na niezmiernych obszarach mórz; niezliczeni bracia, których tragedie wojenne, wydarzenia polityczne, uciążliwe warunki naturalne i inne podobne przyczyny zmusiły do opuszczenia rodzinnej ziemi; chorzy i ich opiekunowie oraz ci wszyscy, którzy z uzasadnionej przyczyny nie mogą opuścić domów lub wykonują pilnie potrzebne zadania dla dobra społeczności, mogą uzyskać odpust zupełny w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, jeśli wyrzekając się całkowicie jakiegokolwiek grzechu, jak to zostało powiedziane powyżej, i z zamiarem spełnienia, gdy tylko będzie to możliwe, trzech zwykłych warunków, odmówią przed świętym wizerunkiem naszego Pana Jezusa Miłosiernego modlitwę *Ojcze nasz* i *Wierzę*, dodając pobożne wezwanie do Pana Jezusa Miłosierny, np. *Jezu Miłosierny, ufam Tobie*. (Dekret Penitencjarii Apostolskiej z dnia 29.06.2002).
 - c) Gdyby nawet to nie było możliwe, tego samego dnia będą mogli uzyskać odpust zupełny, ci którzy duchowo zjednoczą się z wiernymi, spełniającymi w zwyczajny sposób przepisane praktyki w celu otrzymania odpustu, i ofiarują Miłosiernemu Bogu modlitwę, a wraz z nią cierpienia spowodowane chorobą i trudy swojego życia, podejmując zarazem postanowienie, że spełnią oni trzy przepisane warunki uzyskania odpustu zupełnego, gdy tylko będzie to możliwe (Dekret Penitencjarii Apostolskiej z dnia 29.06.2002).
14. W uroczystość Zesłania Ducha Świętego: za pobożny udział w śpiewie lub recytacji w kościele lub kaplicy hymnu *O, Stworzycielu Duchu, przyjdź*.

15. W uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej: za udział w uroczystej procesji eucharystycznej prowadzonej w kościele czy poza nim.
16. W uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa: za publiczne odmówienie aktu wynagrodzenia Najświętszemu Sercu Pana Jezusa *O, Jezu Najśladzsy, któremu za miłość bez granic.*
17. W uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła: za użycie przedmiotu religijnego, (np. krzyżyka, różańca, medalika), poświęconego przez papieża lub biskupa, i odmówienie wyznania wiary zatwierdzonego przez Kościół.
18. W uroczystość Chrystusa Króla: za publiczne odmówienie aktu poświęcenia rodzaju ludzkiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa *O, Jezu Najśladzsy, Odkupicielu rodzaju ludzkiego.*
19. W ostatni dzień roku kalendarzowego za pobożny udział w śpiewie lub recytacji w kościele lub kaplicy hymnu *Ciebie Boga wystawiamy* w celu okazania wdzięczności za łaski minionego roku.
20. W dniu Pierwszej Komunii Świętej: za przystąpienie do Pierwszej Komunii świętej lub pobożny udział w uroczystości pierwszokomunijnej.
21. W dniu Prymicii kapłańskich: Prymicjant zyskuje odpust zupełny za celebrowanie Mszy świętej prymicyjnej z ludem w wyznaczonym dniu i wierny za uczestniczenie w takiej Mszy świętej prymicyjnej.
22. W dniu zakończenia Kongresu Eucharystycznego: za pobożny udział w uroczystym zakończeniu Kongresu Eucharystycznego.
23. W czasie Misji parafialnych: Za udział w kilku kazaniach misyjnych, łącznie z udziałem w uroczystym zakończeniu misji.
24. Za udział w ćwiczeniach duchowych trwających przynajmniej pełne trzy dni.
25. W tygodniu modlitw o jedność chrześcijan: za podjęcie jakichś funkcji w tygodniu modlitw o jedność chrześcijan oraz za wzięcie udziału w zakończeniu tygodnia modlitw o jedność chrześcijan.
26. Za pobożny udział w modlitwie różańcowej prowadzonej przez papieża i transmitowanej przez radio lub telewizję.
27. Za pobożne odmówienie hymnu *Akathistos* lub *Oficjum Paradisis* ~ w kościele albo w kaplicy, albo w rodzinie, we wspólnocie zakonnej, we wspólnocie wiernych, zwłaszcza gdy wiele osób gromadzi się w jakimś szlachetnym celu, przy czym wystarczy odmówić pewną część hymnu *Akathistos* bez przerywania zgodnie z prawomocnym zwyczajem.
28. Odpust zupełny uzyskują członkowie rodziny, którzy po raz pierwszy poświęcają się Najświętszemu Sercu Jezusowemu lub Świętej Rodzinie podczas specjalnego obrzędu, jeżeli to możliwe, z udziałem kapłana lub diakona i pobożnie odmówią modlitwę zaaprobowaną przez Kościół przed wizerunkiem Najświętszego Serca Pana Jezusa lub Świętej Rodziny.
29. Kto pobożnie uczestniczy każdego dnia w nabożeństwach ustanowionych dla osiągnięcia celów religijnych (np. w tygodniu modlitw o powołania kapłańskie i zakonne, w tygodniu misyjnym, w tygodniu modlitw za młodzież, w dniu chorych) uzyskuje odpust zupełny.
30. W czasie wizytacji kanonicznej: jednorazowo odpust zupełny za udział w Liturgii Świętej, której przewodniczy wizytator.

III. ODPUSTY ZYSKIWANE ZA NAWIEDZENIE KOŚCIOŁA LUB KAPLICY

Podczas nawiedzenia kościoła lub kaplicy za każdym razem należy pobożnie odmówić *Ojciec nasz* i *Wierzę*. Jeżeli nawiedzenie przepisane jest w określonym dniu, wówczas można to uczynić od południa dnia poprzedniego do północy oznaczonego dnia.

31. Za nawiedzenie kościoła parafialnego:
 - a) w uroczystość tytułu kościoła parafialnego;
 - b) 2 sierpnia odpust Porcjunkuli;
 Za nawiedzenie kościoła lub kaplicy w dniu Wspomnienia Wszystkich Wiernych Zmarłych (2 listopada). Za zgodą Ordynariusza odpust ten może być przeniesiony na niedzielę poprzednią lub następną lub na uroczystość Wszystkich Świętych. Odpust ten można ofiarować tylko za zmarłych.
33. Za pobożne nawiedzenie cmentarza w dniach 1-8 listopada połączone z modlitwą choćby myślą za zmarłych. Odpust ten można ofiarować tylko za zmarłych.
34. Za pobożne nawiedzenie kościoła lub ołtarza w dniu jego poświęcenia.
35. Za nawiedzenie kościoła lub kaplicy Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego w dniu poświęconym ich założycielowi.
36. Za pobożne nawiedzenie kościołów lub kaplic, w których obchodzone są uroczystości ku czci nowych Świętych lub Błogosławionych w ciągu roku, celem pogłębienia czci i pobożności wobec nich, wierny uzyskuje jednorazowo odpust zupełny.
37. Za pobożne nawiedzenie kościoła, w którym odbywa się synod diecezjalny można uzyskać jednorazowo odpust zupełny.
38. Za nawiedzenie kościoła katedralnego:
 - a) w uroczystość ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca),
 - b) w uroczystość tytułu kościoła katedralnego,
 - c) w święto Katedry św. Piotra Apostoła (22 lutego),
 - d) w dniu poświęcenia bazyliki Najświętszego Zbawiciela na Lateranie (9 listopada),
 - e) w dniu 2 sierpnia (odpust Porcjunkuli).
39. Za nawiedzenie sanktuarium diecezjalnego lub narodowego lub międzynarodowego ustanowionego przez kompetentną władzę:
 - a) w uroczystość tytułu tego sanktuarium,
 - b) raz w roku w dniu wybranym przez wiernego,
 - c) ilekroć wierny bierze udział w zbiorowej pielgrzymce.

40. Za nawiedzenie bazyliki mniejszej:
a) w uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca),
b) w uroczystość tytułu bazyliki mniejszej,
c) 2 sierpnia (odpust Porcjunkuli),
d) raz w roku w dniu wybranym przez wiernego.
41. Za nawiedzenie jednej z czterech bazylik patriarchalnych w Rzymie w czasie pielgrzymki zbiorowej, lub jeśli indywidualnie to ze wzbudzeniem aktu synowskiego poddania papieżowi.
42. Za nawiedzenie kościoła stacyjnego w Rzymie połączonego z pobożnym udziałem w nabożeństwie stacyjnym.

IV. ODPUSTY, KTÓRE MOŻNA ZYSKIWAĆ W ROCZNICE

43. W rocznicę swojego chrztu: za odmówienie przyrzeczeń chrzcielnych według formuły zatwierdzonej przez Kościół.
44. W jubileusz 25-lecia, 50-lecia, 60-lecia i 70-lecia kapłaństwa: za odnowienie wobec Boga postanowienia wiernego wypełniania obowiązków swego powołania oraz wierni za pobożny udział w uroczystej Mszy świętej jubileuszowej.
45. W jubileusz 25-lecia, 40-lecia i 50-lecia święceń biskupich: za odnowienie wobec Boga postanowienia wiernego wypełniania obowiązków swego stanu oraz wierni za pobożny udział w uroczystej Mszy świętej jubileuszowej.

V. ODPUSTY POŁĄCZONE Z BŁOGOSŁAWIENSTWEM

46. Za pobożne przyjęcie błogosławieństwa papieskiego udzielonego przez Ojca świętego *urbi et orbi* choćby przez radio lub telewizję, byleby wierny uważnie śledził sam ryt błogosławieństwa.
47. Za pobożne przyjęcie błogosławieństwa pasterskiego udzielonego przez biskupa diecezjalnego swoim wiernym. Biskup diecezjalny ma władzę udzielania błogosławieństwa papieskiego z odpustem zupełnym, według przepisanej formuły, trzy razy w roku, w święta uroczyste przez siebie określone.
48. Kapłan, który udziela sakramentów świętych wiernemu zagrożonemu śmiercią, powinien mu udzielić błogosławieństwa apostolskiego z odpustem zupełnym. Jeżeli nie ma kapłana, który by w godzinę śmierci udzielił sakramentów i błogosławieństwa papieskiego obdarzonego odpustem zupełnym, Kościół udziela wiernemu należycie usposobionemu odpustu zupełnego o ile wierny za życia miał zwyczaj stale odmawiania jakichkolwiek modlitw. W tym wypadku Kościół uzupełnia trzy warunki uzyskania odpustu zupełnego. Przy uzyskaniu tego odpustu chwalebłą rzeczą jest posłużenie się krucyfiksem lub krzyżem. Odpust w godzinę śmierci wierny może uzyskać, chociażby w tym dniu już zyskał odpust zupełny.